תורה אור

זה הכלל גט אחר מיאון אסורה לחזור לו מיאון אחר גט מותרת לחזור לו *הממאנת באיש ונשאת לאחר ונירשה לאחר ומיאנה בו (א) לאחר וגירשה זה הכלל כל שיוצאה הימנו בגט אסורה לחזור לו במיאון מותרת לחזור לו: **גמ'** אלמא אתי מיאון ומבטל גט ורמינהי הממאנת באיש ונשאת לאחר וגירשה לאחר ומיאנה בו לאחר וגירשה זה הכלל כל שיצתה הימנו בגט אסורה לחזור לו במיאון מותרת לחזור לו אלמא לא אתי מיאון דחבריה ובטיל גיטא דידיה אמר רב יהודה אמר שמואל *תברא מי ששנה זו לא שנה זו (ב) אמר רבא ומאי קושיא ודלמא מיאון דידיה מבטל גט דידיה מיאון דחבריה לא מבטל גיטא דידיה ומאי שנא מיאון דחבריה דלא מבטל גיטא דידיה (ג) איידי דמכרת ברמיזותיו וקריצותיו אזיל משבש ומייתי לה מיאון דידיה נמי לא ליבטל גיטא דידיה דאיידי דמכרת ברמיזותיו וקריצותיו אזיל משבש ומייתי לה הא כבר שבשא ולא (ד) אישבשא אלא אי קשיא דחבריה ארחבריה קשיא מיאנה בו והחזירה נתן לה גט ונשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה אסורה לחזור לו טעמא דנתארמלה או נתגרשה הא מיאנה מותרת לחזור לו אלמא אתי מיאון דחבריה ומבטל גיטא דידיה ורמינהי הממאנת באיש ונשאת לאחר וגירשה לאחר ומיאנה בו זה הכלל כל שיצתה ממנו בגט אסורה לחזור לו במיאון מותרת לחזור לו אלמא לא אתי מיאון דחבריה ומבטל גיטא דידיה אמר רבי אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו עולא אמר °כגון ששלשה בגיטין דמיחזיא כגדולה מאן תנא אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב *°מימינו בכסף שתינו עצינו במחיר יבאו בשעת הסכנה נתבקשה הלכה זו הרי שיצאה מראשון בגט ומשני במיאון מהו שתחזור לראשון שכרו אדם אחד בארבע מאות זוז ושאלו את ר' עקיבא בבית האסורין *ואסר את רבי יהודה בן בתירה בנציבין ואסר אמר רבי ישמעאל בר' יוסי לזו לא הוצרכנו *לאיסור כרת התרת לאיסור לאו לא כל שכן ברם כך שאלו הרי (ה) היתה אשת אחי אמו שהיא שנייה לו ונשאה אחיו מאביו ומת מהו שתמאן השתא ותעקרינהו לנישואין קמאי ותתייבם (צרתה) יש מיאון לאחר מיתה במקום מצוה או לא שכרו שני בני אדם בארבע מאות זוז ובאו ושאלו את רבי עקיבא בבית האסורין ואסר את רבי יהודה בן בתירה בנציבין ואסר אמר רב יצחק בר אשיאן ומודה רב שמותרת לאחיו של זה שנאסרה עליו פשיטא הוא ניהו דמכרת ברמיזותיו וקריצותיו אבל אחיו לא מהו דתימא ליגזור האי אטו האי קמ"ל ואיכא דאמרי אמר רב יצחק בר אשיאן (ו) כשם שאסורה לו כך אסורה לאחין והא אינה מכרת בקריצותיהם ורמיזותיהם גזירה אחיו אטו הוא: **מתני'** המגרש את האשה והחזירה מותרת ליבם ורבי

איכה ה

זה הכלל. כלומר אפילו פעמים הרבה גירשה והחזירה ומיאנה אם נשאת לאחר מתוך גט אסורה לחזור לו מתוך המיאון מותרת לחזור לו: **לאחר ומיאנה בו.** כלומר חזרה ונשאת לשלישי ומיאנה בו: **כל שיוצאה ממנו בגט אסורה לחזור לו.** אף על פי שיצאה מאחר (ז) אחרון במיאון לא בטליה לגיטא דידיה ובגמרא פרכינן רישא לסיפא: **גמ' הכרא.** קשיין אהדדי: **ומאי שנא מיאון דחבריה דלא מבטל גיטא.** דקמא לאישתרויי לה לקמא: **דאיידי דמכרת ברמיזותיו וקריצותיו.** דקמא: **אזיל ומשבש לה.** עד דממאנת בבתרא ומהדר לה: **הא שבשא ולא אשתבשא.** שהרי לאחר גירושין החזירה ולא יכול לפייסה שתעמוד עמו ומיאנה בו הילכך ליכא למיחש לה לשיבושא וכן כל היוצאת במיאון לא חיישינן לשיבושא דמסתמא פייסה כי הואי גביה שלא תמאן ולא איפייסה אבל כי נישאת לאחר מתוך הגט הולך ומפייסה ואמר מתחרט אני בגירושין והיא אוהבתו שהרי על כרחה יצתה ממנו הילכך הדרה וממאנת בשני: **הא מיאנה מותרת לחזור.** לראשון: **אלמא אתי מיאון דחבריה.** ומגלה על קטנות ומבטל גיטא דקמא: **ששלשה בגיטין.** שהוציאה שלש פעמים בגט דמיחזיא כגדולה תו לא הדרא לחד מינייהו דלא אתי מיאון דאחר לבטולי אבל קודם ששלש אתי מיאון דחבריה ומבטל גיטא ואי בעיא לאהדורה מהדר לה: **מאן תנא.** דאמרן לעיל מי ששנה זו לא שנה זו: **בשעת הסכנה.** שנגזר שלא יעסקו בתורה: **בכסף שתינו.** על ידי שכירות למדנו: את רבי ישמעאל בר' יוסי והתיר ל"צ אלא אדרב פליג ואמר לא את זו אסרו רבי עקיבא ורבי יהודה בן בתירא ותנאי דקאמר היינו רב ורבי ישמעאל (ח) דרב נמי תנא הוא: **לאיסור כרת.** איסור אשת איש הפקעת ממנה בלא גט אלמא אין מעשה שלה כלום: **לאיסור לאו.** דמחזיר גרושתו לא כ"ש (ט) דגלי דקטנה היא ולא הוה גיטה כלום: **אשת אחי האם.** שנייה מדברי סופרים גזירה משום אשת אחי האב שהיא ערוה: **מהו שתמאן.** בנישואין הראשונים שלא תהא שנייה לו ותתייבם אבל באישות דערוה כגון אשת אחיו מאמו קטנה ומת ונשאה אחיו מאביו פשיטא לן דלא אתי מיאון דלאחר מיתה למישרי ערוה לייבומה: **ומודה רב.** אע"ג דלא אתי מיאון דחבריה ומבטל גיטא דידיה נהי דלדידיה לא הדרה אבל לגבי אחיו נתבטל דלא תיהוי גרושת אחיו והא דקתני מתני' נתן לה גט אסורה בקרוביו היכא דתו לא נפיק מאחרים במיאון דלא איבטל גיטא דקמא: **פשיטא.** דהא תנן במתני' אתי מיאון ומבטל גיטא ואפי' דידיה לא אסרנא אלא איידי דמכרת ברמיזותיו אזיל ומשבש לה אבל אחיו ליכא למימר הכי: **מהו דתימא ניגזור אחיו אטו הוא.** דאי שריא ליה לאחיו אמרי הא חזינן דבטל גיטא ואתי איהו למינסב: **מתני' מותרת ליבם.** ולא אמרינן נישואין הראשונים מפילים יבמה לפני יבם והרי נאסרו עליו אותן נישואין בשעת שגירשה אחיו והויא ליה גרושת אחיו:

אלמא אתי מיאון ומבטל גיטא ורמינהי הממאנת באיש כו'. (י) מגופה דסיפא הוה מצי לאקשויי דמאי טעמא אמרינן כל שיוצאה ממנו בגט אסורה ולמאי לא אמרינן אתי מיאונה ומפקע קידושי שני והוי כמו שזינתה אחר גירושין דמותרת לחזור לו כדתנן בפ"ב דסוטה (דף יח: ושם) אלא ניחא ליה לאקשויי רישא אסיפא:

(כ) **אזיל** ומשבש ומייתי לה. אבל לא ניחא ליה למימר דאפי' ליכא גט לא יחזיר דלמא אזיל ומשבש לה (תחתיו) דהא כיון דליכא למיחש למידי לא גזרינן: **אמר** ר' אלעזר תברא כו'. (ל) רבה הוא דמסיק הכי אע"ג דרב יהודה הוה בשיטייא קמא יודע היה רבה שכך היתה הקושיא ומשמיה דרבי אלעזר [נאמרה] וכה"ג בפרק כירה (שבת מז. ושם) דאמר רב הונא מטה שיחדה למעות כו' ומותיב רב נחמן בר יצחק כו' אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה כו' ולא קאמר משמיה דרב הונא כדמעיקרא לפי שהיה יודע האמת שרב יהודה אמרה:

כגון ששלשה בגיטין דמיחזיא כגדולה. וא"ת לר' אלעזר למה איצטריך למיתני מיאנה לאחר וגירשה תרי זימני וי"ל דקמ"ל אע"ג דגירשה תרי זימני לא חיישינן (מ) למיחזי כגדולה: **לאיסור** כרת התרת לאיסור לאו לא כ"ש. פירש בקונט' איסור כרת דא"א שהמיאון מפקיע הקידושין והקשה ריב"ן דלא דמי איסור אשת איש למחזיר גרושתו דמיאון מפקיע הקידושין שאומרת אי אפשי בקידושין שקדשוני אמי ואחי אבל גט לא מפקיע ולאו קושיא היא דמהאי טעמא שמפקיע המיאון איסור דאשת איש א"כ הויא כזונה אצלו ומותרת לחזור לו לאחר שגירשה כדתנן פרק שני דסוטה (דף יח: ושם) וריב"ן פירש איסור כרת התרת שמותרת בקרוביו והוא בקרובותיה אפי' למי שיצאה ממנו בגט דהיינו אשת אחיו ואחות אשתו ואין נראה דא"כ תיקשה למ"ד בסמוך כשם שאסורה לו כך אסורה לאחיו אלמא לאיסור כרת לא התרת: **ויש** מיאון אחר מיתה באחיו או לא. דוקא הכא הוא דמיבעיא ליה באיסור שנייה דרבנן היא אבל באיסור ערוה דאורייתא תנן כל שיכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתייבמת:

היא

[גירסת הרי"ף הממאנת וכו' לאחר ומיאנה בו לאחר וגירשה לאחר ומיאנה בו כל שיוצאת הימנו וכו']

[ע' תוס' כתובות עט: מ"ש בשם ר"ת]

* * *

הגהות הב"ח

(א) במשנה לאחר וגירשה לאחר ומיאנה בו זה הכלל כל כצ"ל וכן בסמוך בגמ': (ב) שם אמר רבא ומאי קושיא. נ"ב מדברי תוס' ד"ה אמר ר' אלעזר משמע דגירסתם הוא כאן רבה וק"ל: (ג) שם דאיידי דמכרת: (ד) שם שבשא ולא אישתבשה: (ה) שם כך שאלו הרי שהיתה: (ו) שם ואיכא דאמרי אמר ר' יצחק בר אשיאן אמר רב כשם וכו' בקריצותיו ורמיזותיו גזירה: (ז) רש"י ד"ה כל שיוצאה וכו' אע"פ שיצאה מאחר אחריו במיאון לא: (ח) ד"ה את ר' ישמעאל וכו' היינו רב ור' ישמעאל בר' יוסי דרב נמי: (ט) ד"ה לאיסור וכו' כ"ש דגליא מילתא דקטנה: (י) תוס' ד"ה אלמא וכו' אגופה דסיפא: (כ) בא"ד ליקשי אסיפא הס"ד ואח"כ מ"ה מיאון דידיה נמי לא ליבטיל גיטא דידיה אזיל ומשבש ומייתי לה: (ל) ד"ה אמר וכו' רבה הוא דמסיק וכו' יודע היה רבה: (מ) ד"ה כגון וכו' לא חיישינן דמיחזי כגדולה. נ"ב פי' והא נשאת תו לאחר יוצאה במיאון:

* * *

גליון הש"ס

גמ' כגון ששלשה בגיטין. אף דבמתני' תני רק נתגרשה ב' פעמים י"ל דמתני' נקט לה אליבא דרבי דבתרי זימני הוי חזקה ועולא נקט אליבא דרשב"ג דג' זימני הוי חזקה כ"כ בתשובת ב"מ ח"ב סי' יג:

יב א מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה טז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף י:

יג ב טוש"ע שם סימן קנג סעיף יג:

יד ג מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה טו סמג עשין שם טוש"ע שם סימן קנה סעיף י:

טו ד מיי' פ"ז מהלכות יבום הלכה יב סמג עשין נא טוש"ע שם סימן קנג סעיף טו:

רש"ל

[פי' התורה נמשלה כמים ערוך ערך כרם]

לעיל מב. לד.

רש"ל מ"ז